O kliešťoch bez strašenia: Branislav Peťko porozprával v kežmarskom Vivat Scientia ich neobyčajný príbeh

15.6.2026 - Andrea Nozdrovická | SAV

Kliešte nepochybne patria k obávaným „strašiakom“ leta. Obavy sú o to väčšie, o čo menej o nich vieme. Aspoň čiastočne ich zmierniť a priblížiť aj krajšie stránky tohto parazita sa snažil v prednáške v rámci cyklu Vivat Scientia Nech žije veda! v kežmarskom hoteli Hviezdoslav Branislav Peťko z Parazitologického ústavu SAV, v. v. i. Ako zaznelo na májovej prednáške, obavy by nás nemali odradiť od návštevy lesov a lúk, dôležité je poznať riziká a vedieť, ako sa chrániť.

Prednášajúci priblížil život kliešťa obyčajného netradičnou formou – ako rozprávku s kladnými aj zápornými hrdinami. *„Ak sa pozrieme na kliešťa bližšie, jeho životný príbeh pripomína rozprávku. Má svojich hrdinov, tri dejstvá aj ponaučenie,“* povedal B. Peťko. Účastníci aj účastníčky sa dozvedeli, že kliešť prechádza tromi vývinovými štádiami – larvou, nymfou a dospelým štádiom. Kým samček sa krvou neživí, samička ju potrebuje na vývin vajíčok. Prednáška zároveň vysvetlila, ako si kliešť vyberá hostiteľa a akými mechanizmami sa dokáže na tele prisávať takmer nepozorovane. *„Kliešť nie je taký bezohľadný ako komár. Miesto prisatia najprv znecitlivie a do rany vylučuje látky, ktoré zmierňujú svrbenie. Preto si jeho prítomnosť často ani nevšimneme,“* vysvetlil parazitológ.

Zaznela aj dôležitá informácia o prenose ochorení. Vo väčšine prípadov totiž kliešť neprenáša pôvodcov chorôb okamžite po prisatí. *„Človek má zvyčajne dostatok času na to, aby si kliešťa našiel a správne odstránil. Prevencia a dôkladná kontrola tela po návrate z prírody sú preto mimoriadne účinné,“* zdôraznil B. Peťko. Prednáška sa nevyhla ani menej známym a úsmevným témam. Poslucháči sa dozvedeli napríklad zaujímavosti o rozmnožovaní kliešťov či o tom, prečo si tieto drobné parazity často vyberajú skryté miesta na ľudskom tele.

Ako pripomenul Branislav Peťko, aj o vážnych témach sa dá hovoriť s humorom. Práve rozprávková forma umožnila priblížiť zložité biologické súvislosti zrozumiteľne a pútavo. Záverečné posolstvo bolo pritom jasné – výsledok „rozprávky o kliešťovi“ závisí hlavne aj od nás samých. Ak využívame dostupné preventívne opatrenia, môžeme si pobyt v prírode užívať bez zbytočných obáv.

FOTOGALÉRIA

Spracovala: Andrea Nozdrovická

Foto a video: Martin Ferenc

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13722&source_no=20